

Time: 3Hrs

Total: 80 Marks

విభాగం - II

1. క్రింది గద్వాంశములను చదివి ఏదైనా ఒక్కటి ఎన్నుకొని ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులను గుర్తించి రాయండి
5×1=5

(అ) కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు ఆంధ్ర భాషకు చేసిన సేవ ఎనలేనిది. పంతులుగారికి ముందు నవలా రచనలేదు. వారు రచించిన 'రాజశేఖర చరిత్ర' తెలుగులో ప్రసిద్ధి గాంచినదీనవల. మహాకవి కాళిదాసు రచించిన 'అభిజ్ఞాన శాకుంతలము'ను తెలుగులోకి అనువదించారు. ఆంధ్రకవుల చరిత్ర, స్వీయచరిత్ర మొదలగు వీరి రచనలు తెలుగు భాషలో కొత్త పోకడలను సృష్టించాయి. స్త్రీల అణచివేత, అస్పృశ్యత వంటి దుర్మాగ్దల మీద ఉద్యమించారు. స్త్రీలను చదివించడం, బాల్యవివాహాలను, వితంతువులకు మళ్ళీ పెంణి చేయడం, అవినీతి, లంచగొండితనాన్ని వ్యతిరేకించడం, పెళ్ళిళ్ళలో దుబారా ఖర్చులను విమర్శించడం వంటివి కందుకూరి కార్యక్రమాలు. కందుకూరి వారికి పట్టుదల ఎక్కువ. అనుకున్న పనిని సాధించే వరకు నిద్రపోయే మనస్ఫుం కాదు వారిది. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి భార్య రాజ్యలక్షీగారు కూడా సంఘసేవకురాలే. స్త్రీ సమాజానికి వీరిరువురు చేసిన సేవ చాలా గొప్పది. వీరిరువురు స్త్రీ సమాజానికి ప్రాతఃస్నానశిఖులు. వీరేశలింగం పంతులుగారు 'గద్వాంశిక్షన్' బిరుదంతో గణతికెక్కారు. కందుకూరి వారు 1848 లో జన్మించి 1919లో మరణించారు. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారిని సాహితీవేత్తగా, సంఘ సంస్కర్తగా మన తెలుగు జాతి గుర్తించండి.

ప్రశ్నలు:

- i. కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు రచించిన నవల ఏది?
- అ) రాజుగారి చరిత్ర ఆ) రాజశేఖర చరిత్ర ఇ) కందుకూరివారి చరిత్ర ఈ) రాఘవేంద్ర చరిత్ర
- ii. కందుకూరివారు ఏ సంవత్సరంలో జన్మించారు?
- అ) 1848లో ఆ) 1748లో ఇ) 1648లో ఈ) 1908లో
- iii. 'అభిజ్ఞాన శాకుంతలము' అనే నాటకం రచించింది ఎవరు?
- అ) భవభూతి ఆ) మాఘుకవి ఇ) కాళిదాసు ఈ) రామదాసు
- iv. కందుకూరి వారి బిరుదు ఏది?
- అ) పద్యతిక్షన ఆ) నటనా తిక్షన ఇ) హస్యతిక్షన ఈ) గద్వాంశిక్షన
- v. కందుకూరి వారి కార్యక్రమాలు ఏవి?
- అ) స్త్రీలను చదివించడం ఆ) బాల్యవివాహాలను రూపుమాపడం
ఇ) అవినీతిని, లంచగొండితనాన్ని వ్యతిరేకించడం ఈ) పైవస్తీ

(అ) ప్రతి జాతికి ఒక సంస్కృతి ఉంటుంది. ఒక దేశంలోని జాతి ఆచార వ్యవహరాలు, పండుగలు, సంప్రదాయాలు, కళలు, నీతినియమాలు, మత విశ్వాసాలు... అన్నీ కలిసి సంస్కృతి అవుతాయి. కొందరు సంస్కృతినే నారకత అని వ్యవహరిస్తున్నారు.

నాగరకత వేషభాషలోనూ, అలవాటులోనూ కనిపిసుందరి. సంస్కృతి అంటే సంస్కర్తమనే భావం కూడా ఉంది. పాశ్చాత్యుల సంస్కరానికి.

Downloaded From : <http://cbseportal.com/> భారతీయుల నింన్నాన్కి చాలా తదో ఉంది. భారతీయ నరస్మాత అత్యంత ప్రాచీనమైనది. వేదకాలం నాటిది. భారత జాతుల్లో ఆర్యులున్నారు. ద్రావిడులున్నారు. అయినా భారతీయ సంస్కృతిలో ఏకత్వం ఉంది.

మన దేశంలో అనేక మతాలు, కులాలు, జాతులున్నప్పటికీ భారతీయ సంస్కృతి చెక్కుచెదరకుండా తన ఉనికిని నిలుపుకుంటూనే ఉంది. విభిన్న సంస్కృతులలో ఏకత్వం ఉండటమే భారతీయ సంస్కృతి విశిష్టత. భారతీయ సంస్కృతిలో కూడా వైవిధ్యాలు కనబడతాయి. కన్నడిగుల సంస్కృతి వేఱు. తమిళుల సంస్కృతి వేఱు. మలయాళీల సంస్కృతి వేఱు. తెలుగువారి సంస్కృతి వేఱు. ఉత్తర భారతదేశ సంస్కృతి సంప్రదాయాలు వేఱు.

ఒక జాతి నిర్విర్యం కాకుండా ఆత్మ బలాన్ని సమకూర్చుకోవడానికి సంస్కృతి తోడ్పుడుతుంది. మానవుడు సంఘజీవి. మానవ సేవయే మాధవ సేవ అని బోధించింది మన దేశ సంస్కృతి. ప్రతి మనిషికి తల్లి, తండ్రి, గురువు - ఈ ముగ్గురూ ప్రత్యుక్కదేవాలు. ఇది మన భారతీయ సంస్కృతి.

ప్రశ్నలు:

- i. కొందరు సంస్కృతిని ఏమని వ్యవహరిస్తున్నారు?
అ) న్యాయం ఆ) నాగరికత ఇ) సంప్రదాయం ఈ) ఆచారం
- ii. అత్యంత ప్రాచీనమైనది ఏది?
అ) ప్రపంచ సంస్కృతి ఆ) తెలుగు సంస్కృతి ఇ) విదేశ సంస్కృతి ఈ) భారతీయ సంస్కృతి
- iii. సంఘజీవి ఎవరు?
అ) దానవుడు ఆ) దేవతలు ఇ) మానవుడు ఈ) ఎవరూకాదు
- iv. ప్రత్యుక్క దైవాలు ఎవరు?
అ) తల్లి ఆ) తండ్రి ఇ) గురువు ఈ) పైవసీ
- v. ప్రతి జాతికి ఇది ఉంటుంది?
అ) ఒక సంస్కృతి ఆ) ఒక పండుగ ఇ) ఒక ధర్మం ఈ) ఒక న్యాయం
2. క్రింది గద్వాంశములను వదివి ఏదైనా ఒక్కటి ఎన్నుకొని ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులను గుర్తించి రాయండి
(అ) 5x1=5

అది తెల్లదొరల పరిపాలనా కాలము. మన సాహితీ సంస్కృతులకు ఆదరణలేదు. మన సాహిత్యం అప్పటికే కొంత విదేశీయుల పాలయినది. మన సాహిత్యమంతా రాగి రేకులపై తాటి ఆకులపై ప్రాయబడి ఉందేది. సామాన్యాడికి ఆనాడు సాహిత్యం అందుబాటులో ఉండేది కాదు. మహరోజులు రామాయణాది గ్రంథాలను డబ్బిచ్చి ప్రాయించుకొని భద్రపరచుకొనే వారు.

క్రమంగా ముద్రణాలయాలు అవతరించాయి. విజ్ఞానం వివిధ రీతులలో విస్తరించింది. 1746లో జర్జీనీలో 'హాలీ' నగరంలో రెవరెండ్ బెంజిమన్ ఫూల్స్ అనే ఫాదర్ తెలుగులో 'బైబిలు' ముద్రించాడు. 1772లో మద్రాసుకు ముద్రణాలయం వచ్చింది. 1807లో తెలుగు వ్యాకరణ గ్రంథం మొట్టమొదట అచ్చయింది. సి.పి.బోన్ నిరంతర దీక్ష కారణంగా పెక్క తాటాకు గ్రంథాలు, ప్రాత పుస్తకాలు ముద్రణ భాగ్యమునకు నోచుకున్నాయి. 1820 లో పుదూరు సీతారామశాస్త్రిగారు 'పెద్ద బాల శిక్ష' అచ్చు వేశారు. 1827లో 'కాలేజిప్రైస్' వారి 'శబ్దమంజరి' తెలుగు లిపిలో అచ్చయింది. బ్రిటిష్ ప్రచురణాలయాల వల్లనే వారి వాజ్యాయానికి ఒక చరిత్ర ఏర్పడింది. ఇంగ్లండులో 15వ శతాబ్దిలో వెలసిన 'కాక్స్ న్' ఆ దేశ సాహిత్యానికి ఎంతో సేవ చేశారు. కాబట్టి ఒక దేశము యొక్క జాతీయత, ఆదర్శాలు, అభిలాషలు ప్రచారం కావాలంటే దానికి వాజ్యాయమే సాధనం

తాళపత్ర - ప్రాత కావ్యాలు సామాన్యాలకు అర్థమయ్యే పరిస్థితిలేదు. అందరికీ మూల గ్రంథాలు చదివి అర్థం చేసుకొనే జ్ఞానం లేదు. అన్నింటికీ టీకలు. వ్యాఖ్యానాలు, అనువాదాలు, వివరణలు అవసరమయింది.

ప్రశ్నలు:

- i. ఒకప్పుడు సామాన్యానికి ఏది అందుబాటులో ఉండేదికాదు?

అ) కథ	ఆ) సాహిత్యం	ఇ) రామాయణం	ఈ) భారతం
-------	-------------	------------	----------
 - ii. పెద్దబాలశిక్షను అచ్చుపేసినవారు ఎవరు?

అ) గాజుల సత్యానారాయణ	ఆ) సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి
ఇ) పుదూరు సీతారామశాస్త్రి	ఈ) దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి
 - iii. వివిధ రీతులలో విస్తరించింది ఏది?

అ) విజ్ఞానం	ఆ) ధర్మం	ఇ) వ్యాపారం	ఈ) మతేరియా
-------------	----------	-------------	------------
 - iv. ఏ సంవత్సరంలో శబ్దమంజరి తెలుగు లిపిలో అచ్చయింది?

అ) 1927లో	ఆ) 1727లో	ఇ) 1627లో	ఈ) 1827లో
-----------	-----------	-----------	-----------
 - v. పూర్వంవలె దీనిని చదివేవారు లేదు - ఏది?

అ) ఫ్రైంచ్	ఆ) సంస్కృతం	ఇ) హిందీ	ఈ) తెలుగు
------------	-------------	----------	-----------
- (అ)** 1833లో స్వీడన్ రాజుధాని స్టోక్ హోమ్లో ఆల్ఫ్రెడ్ బెర్నల్ నోబెల్ జన్మించాడు. ఇతడు పరిశోధకుడిగా, పారిశ్రామిక వేత్తగా ఎన్నో విజయాలు సాధించాడు. పొగలేని తుపాకీని కనిపెట్టాడు. సుమారు ఎనక్కొమై పైగా ఛాయాకరీలు స్థాపించి అత్యంత సంపన్నుడయ్యాడు. ఈ మహామేధావి 20 లక్షల పౌండ్సు ఒక నిధిగా ఏర్పాటు చేసి ఆ నిధిపై వచ్చే వడ్డితో వివిధ రంగాలలో ప్రతిభావంతులకు అవార్దులు ఇవ్వాలని నిర్ణయించాడు. 1901లో ఈ అవార్దుల ప్రదానం ప్రారంభమైంది. శాంతి, సాహిత్య, వైద్య, భౌతిక, రసాయన రంగాలకు మొదట్లో ఈ అవార్దు ఇచ్చేవారు. తరువాత ఆర్థిక శాస్త్ర రంగానికి కూడా ఈ బహుమతి ఇవ్వడం ప్రారంభించారు. ప్రతి సంవత్సరం నోబెల్ వర్ధంతి రోజైన డిశంబరు 10న స్టోక్హాంలో ఈ పురస్కారాలు అందజేయడం జరుగుతుంది. స్టోక్హాంలో గల బ్లాఫోల్లో స్వీడన్ రాజు నోబెల్ బహుమతిని అందజేస్తారు.

నోబెల్ బహుమతులు పొందినవారిలో అమెరికావారే అధికం. భారతదేశానికి ఇప్పటికి ఏడు నోబెల్ బహుమతులు వచ్చాయి. సాహిత్యానికి రఫీంద్రనాథరాగుర్, భౌతిక శాస్త్రంలో సర్.సి.వి.రామన్ మరియు సుబ్రహ్మణ్య చంద్ర శేఖర్, వైద్య రంగంలో హరగోవింద భురానా, శాంతికి మదర్ థెరిస్టా, ఆర్థికరంగంలో అమర్యాసేన్ ఈ నోబెల్ బహుమతిని పొందారు.

ఒకసారి ఐక్యరాజ్య సమితికి, దాని ప్రధాన కార్యదర్శి అయిన కోఫీ అన్నాన్లకు సంయుక్తంగా ఈ నోబెల్ బహుమతిని అందించారు. దక్కిణ కొరియా అధ్యక్షుడు కిమ్ దేజింగ్కు కూడా ఈ నోబెల్ బహుమతి లభించింది. వైద్య శాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతిని కూడా సంయుక్తంగా లెలాండ హర్ష్‌వెల్ (అమెరికా) టీమ్ హంట్ (బ్రిటన్) లకు లభించింది. క్యాన్సర్ చికిత్సకు సరికొత్త కణాలపై విశేషమైన పరిశోధన చేసి, వ్యాధి నిర్మాలనకు వీరిద్దరూ మార్గం సుగమం చేశారని కమిటీ పేర్కొంది.

సాహిత్యానికి నోబెల్ బహుమతి ఇంగ్లీషు నవలా రచయిత వి.ఎస్.పి.సైపాల్కు లభించింది. భారత సంతతికి చెందిన సైపాల్ పూర్తి పేరు విద్యాధర సూరజ్ హ్రాద్ సైపాల్. ఈయన పూర్వీకులు భారతీయులే. ఇంగ్లండ్లోని ఆక్సిపర్స్ యూనివర్సిటీలో విద్యాభాసం చేశాడు. 1962లో తొలిసారిగా భారతీను దర్శించిన సైపాల్ 1964లో “యాన్ ఏరియా ఆఫ్ దార్క్‌నేస్” అనే నవల రాశారు. తాను సాధించిన విజయాలన్నింటినీ” తాను ఉంటున్న బ్రిటన్కు, తన పూర్వీకులు జన్మస్థానమైన భారతీకు అంకితమిస్తున్నాను”ని సైపాల్ ప్రకటించడం గమనార్థం.

- i. నోబెర్ అవార్డుల ప్రదానం ఏ సంవత్సరంలో ప్రారంభమైంది?
- అ) 1701లో ఆ) 1801లో ఇ) 1901లో ఈ) 2001లో
- ii. సాహిత్యరంగంలో నోబెర్ బహుమతిని పొందింది ఎవరు?
- అ) రవీంద్రనాథ రాగుర్ ఆ) బాలగంగార్ తిలక్ ఇ) లాలా లజపతిరాయ్ ఈ) ఎ.పి.జె.అబ్దుల్ కలాం
- iii. నోబెర్ బహుమతులు అధికంగా పొందిన దేశం ఏది?
- అ) బ్రిటన్ ఆ) ఆష్ట్రేలియా ఇ) అమెరికా ఈ) భారత్
- iv. వి.ఎస్.పి.నైపార్ ఏ సంతతివాడు?
- అ) అమెరికా ఆ) భారత్ ఇ) బ్రిటన్ ఈ) ఇండోనేషియా
- v. నోబెర్ బహుమతిని ప్రతి సంవత్సరం ఎప్పుడు ఇస్తారు?
- అ) డిసెంబర్ 1న ఆ) డిసెంబర్ 10న ఇ) డిసెంబర్ 11న ఈ) డిసెంబర్ 21న

విభాగం చి

3. క్రింది ప్రశ్నలలో నాల్గింటికి అడిగిన విధంగా సమాధానాలను గుర్తించి రాయండి. **4×1=4**
- i. కర్మధారయం అనగా ఏమి?
- అ) విశేషం, విశేషములతో అగు సమాసం ఆ) సంస్కృత పదములతో అగు సమాసము
ఇ) పూర్వోత్తర పదలతో అగు సమాసం ఈ) వ్యతిరేకార్థముతో అగు సమాసము
- ii. “నిలువుటద్దము”..... ఏ సంధికి ఉండావారణ?
- అ) త్రికసంధి ఆ) టుగాగమసంధి ఇ) ద్విరుక్తటకారసంధి ఈ) పుంప్యాదేశసంధి
- iii. త్రికములు అనగా ఏవి?
- అ) ఆ ఈ ఏ లు ఆ) ఆ ఆ ఇ ఈ లు ఇ) య వ ర లు ఈ) ఏ ఓ అర్చలు
- iv. ధీరురాలు - సంధి పదాలను విడదీయండి.
- అ) ధీర్ + ఆలు ఆ) ధీరు + లు ఇ) ధీర + ఆలు ఈ) ధీ + లు
- v. ద్విరుక్తటకార సంధికి ఉండావారణ ఏది?
- అ) కుట్టుసురు ఆ) కట్టెదుట ఇ) నట్టిల్లు ఈ) అన్నీ

4. క్రింది పద్యపాదానికి గణవిభజన చేసి, కింది ప్రశ్నలలో నాల్గింటికి సమాధానం రాయండి **4×1=4**
“ఇంతులు చూడగూడడని రింతె పురాణ చయంబుస్త్రీలకై”
- i. పై పద్యపాదం ఏ వృత్తానికి చెందింది?
- అ) చంపకమాల ఆ) శార్మలం ఇ) మత్తేభం ఈ) ఉత్సలమాల
- ii. పై పద్యపాదంలోని గణములు ఏవి?
- అ) భ,ర,న,భ,భ,ర,వ ఆ) న,జ,భ,జ,జ,జ,ర ఇ) మ,స,జ,స,త,త,గ ఈ) స,భ,ర,వ,మ,య,వ

iv. వై పద్య పాదంలోని అక్షరాలు ఎన్ని?
a) 1-10 అక్షరాలు b) 1-11 అక్షరాలు c) 1-13 అక్షరాలు d) 1-14 అక్షరాలు	v. శార్దూల వృత్త పద్యానికి ఎన్ని పాదాలు ఉంటాయి.
a) 2 b) 6 c) 4 d) 12		
		5.	4×1=4
i. సంఖ్య పూర్వ పదముగా గల సమాసం ఏది?
a) రూపక సమాసము b) ద్విగు సమాసం c) ద్వంద్వ సమాసం d) బహుప్రీపిం సమాసం			
ii. “ఉపమాన ఉపమేయములకు అభేదము చెపితే” అది ఏ సమాసము?
a) ద్వంద్వ సమాసం b) బహుప్రీపిం సమాసం c) రూపక సమాసం d) ద్విగు సమాసం			
iii. బహుప్రీపిం సమాసానికి ఉండాలాడ ఏది?
a) చక్రపాణి b) విద్యా గంధం c) మూడు కన్నలు d) అన్నదమ్ములు			
iv. ఉభయ పదార్థ ప్రధానముగా గల సమాసం ఏది?
a) రూపక సమాసము b) ద్వంద్వ సమాసము c) బహుప్రీపిం సమాసము d) ద్విగు సమాసము			
v. సమాస మనగా?
a) సమర్థములైన పదములు ఒకే పదంగా మారటం b) పదాలలో సంధి జరుగుట
c) రెండు అంతకంటే ఎక్కువ పదాలు కలియుట d) రెండు పదాలు కలిసి పోవుట			
		6.	4×1=4
i. మా పొలంలో బంగారం పండింది..... ఇందులోని అలంకారం ఏది?
a) ఉపమాలంకారం b) అతిశయోక్తులంకారం
c) క్రమాలంకారం d) అర్థాంతరన్యాసాలంకారం			
ii. ఉపమ.... అనగా ఏమి?
a) పోలిక b) కోరిక c) తీరిక d) తేలిక			
iii. క్రమాలంకారానికి మరియుక పేరు?
a) ముక్త పద గ్రస్తము b) వృత్తముప్రాస c) యథాసంభ్యాలంకారం d) అతిశయోక్తి			
iv. “విశేష విషయాన్ని సామాన్య విషయం చేతగాని, సామాన్య విషయాన్ని విశేష విషయంతోగాని సమర్థించితే” అది ఏ అలంకారం?
a) క్రమాలంకారం b) ఉపమాలంకారం c) అతిశయోక్తులంకారం d) అర్థాంతరన్యాసాలంకారం			

అ) ఉపమేయం

ఆ) ఉపమానం

ఇ) ఉపమావచకం

ఈ) ఏదీకాదు.

7. క్రింది ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానములు ఎన్నుకొని రాయండి.

 $4 \times 1 = 4$

హరి హర బ్రహ్మల, బురిటి బిడ్డ జేసి

జోల బాడిన పురంద్రిలలామ

యమధర్మరాజు పాశము ద్రుంచి యదలించి

పతి భిక్షగౌన్న పావన చరిత్ర

ధగధగ ధ్వంస మధ్యము పూల రాసిగా

విహారించియున్న సాధ్యము తల్లి

పతి నిమిత్తము సూర్య భగవానును దయంబు

నరికట్టి నిలుపు పుణ్యములపంట

అట్టి యొందఱో భారతాంబ యాడు బిడ్డ

లమల పతిదేవతాత్మ భాగ్యములు వేసి

పుట్టినిలు మెట్టినిలు, బెంచు పుణ్యసతులు

గలరు, భారతావని భాగ్యకల్పలతులు

ప్రశ్నలు

- i. త్రిమూర్తులు ఎవరు?

అ) రామ, లక్ష్మణ, భరతులు ఆ) హరి, హర, బ్రహ్మలు ఇ) సీత, ఊర్జు, కౌసల్యలు ఈ) ఏదీకాదు

- ii. పతి ప్రాణాన్ని రక్షించుకొన్న పావన చరిత ఎవరు?

అ) సావిత్రి ఆ) గాయత్రి ఇ) త్రినేత్రి ఈ) సామిత్రి

- iii. సూర్యభగవానుడు ఉదయించకుండా నిలిపిన పుణ్యట్టి ఎవరు?

అ) కుమతి ఆ) దయతీ ఇ) సుమతి ఈ) భానుమతి

- iv. ‘భారతాంబ’ – అంటే ఎవరు?

అ) ఆంధ్రదేశం ఆ) తమిళదేశం ఇ) మరాతాదేశం ఈ) భారతదేశం

8. క్రింది గద్యంశమును చదివి యిచ్చిన ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానములను ఎన్నుకొని రాయండి.

 $5 \times 1 = 5$

అన్యతమూడట కంటే మౌనము మేలు. పరథనాపహరణము కంటే దిరియుట మంచిది. వివేకహీనుడయిన ప్రభువును నేవించుట కంటే వనవాసముత్తముము. యాచించుకొని బ్రతుకుట కంటే మరణము శ్రేయము. సేవావృత్తి మానమును వలె, యాచనా వృత్తి సమస్త గౌరవమును హరించును. ఒకరి యిల్లు కాచి, వారి పెట్టవోతలకు దోసిలి యొగ్గి యునికియు మిక్కిలి నింద్యము - అని నానా విధముల విచారించియు లోభము త్రిప్పులకు లోనయి మరల నర్థసంగ్రహము చేయవలెనని తలచి యచ్చేటనే నిలిచితిని. లోభము మోహమును బుట్టించును. మోహము దుఖము పుట్టించును. కాబట్టి లోభమునకు బుధిమంతుడు లోపదదు. తరువాత నేనక్కడ వదలకుంట చూచి చూడాకర్చడు నన్ను కట్టతో విసరిపేసెను. ఆ వ్రేటు దైవ వశము వలన తప్పిపోయినది, తగిలి యుండొనా యింతకు యమలోకములో పాతకాపనయి యుండొనా? అనంతరమిట్లు చింతించితిని, ఆహో! ధనలోభము సర్వాపదలకు మూలముగదా! తద్వారము కంటే లోకమందు సుఖమేదియులేదు. ఆశ దిగునాడిననాడే సత్పురముడు.

అ) సత్పురుషుడు

ఆ) పరపురుషుడు

జ) విశిష్ట పురుషుడు

ఈ) ధ్యాన పురుషుడు

ii. అనృతమాదుట కంటే ఏది మేలు?

అ) ధనము

ఆ) బంగారం

జ) మౌనము

ఈ) దారిద్ర్యము

iii. లోభం దేన్ని పుట్టించును?

అ) కామాన్ని

ఆ) క్రోధాన్ని

జ) లోభాన్ని

ఈ) మోహాన్ని

iv. యాచించుకొని బ్రతకడం కంటే ఏది త్రేయము?

అ) ఉపవాసం

ఆ) మరణం

జ) నిద్ర

ఈ) కల

v. గౌరవం - దీనికి వికృతి రూపం ఏది?

అ) సైరవం

ఆ) గారవం

జ) గౌరీయం

ఈ) ఎదీకాదు

9. క్రింది గద్యంశమును చదివి యచ్చిన ప్రత్యులకు సరియైన సమాధానములను ఎన్నుకొని రాయండి.

$5 \times 1 = 5$

రాక్షస స్త్రీలు ఎన్నో రకాలుగా సీతకు నచ్చజెప్పే ప్రయత్నం చేశారు. ఆమె నిరాకరించింది. చివరికి సీతను చంపుతామని భయపెట్టారు. ఈ దుఃఖితికి సీత ఎంతో విలపించింది. శ్రీరాముడికి దూరమై బతకడంకాన్న శరీరాన్ని విడవడం మేలన్నది. ఈ మాటలను విని కొందరు రాక్షస స్త్రీలు రావణుడికి ఈ విషయం చెప్పాడానికి వెళ్లారు. ఇంకొందరు తక్కుఖమే సీతను బంధించగలమన్నారు. అంతవరకు నిదురించిన త్రిజట అప్పుడే మేల్లొన్నది. త్రిజట విభీషణుని కూతురు. రాక్షస స్త్రీలను అదిలించింది. తనకు వచ్చిన కలను చెప్పింది. వేయ హంసలతో కూడిన పల్లకీమీద లక్ష్మణుడితో శ్రీరాముడు కూర్చున్నట్లు చూశాను. సముద్రం మధ్య ఒక తెల్లని పర్వతం మీద సీత కూర్చోవడం చూశాను. నూనె పూసిన శరీరంతో రావణుడు నేలమీద పడిఉండడం చూశాను. ఒక నల్లని స్త్రీ శరీరమంతా బురద పూసుకుని ఎర్రని వద్దములు కట్టి, రావణుని మెడకు తాడుకట్టి దక్కిణం వైపుగా ఈడ్డుకు వెళ్లడం చూశాను. వరాహం మీద రావణుడు, మొసలిమీద ఇంద్రజిత్తు, ఒంటెమీద కుంభకర్ణుడు దక్కిణాదిశగా వెళ్లడం చూశాను. లంక చిన్నాఖిన్నం కావడం చూశాను స్వప్సుంలో విమాన దర్శనం కావడాన్ని బట్టి సీత కోరిక సిద్ధిస్తుందని. రావణునికి వినాశనం తప్పదని. శ్రీరామునికి జయం కలుగుతుందని చెప్పింది.

i. త్రిజటకు కలలో రావణుడు ఎలా దర్శన మిచ్చాడు.

అ) సముద్రం మధ్యలో పడి ఉండటం

ఆ) నూనె పూసిన శరీరంతో నేల మీద పడి ఉండటం

ఇ) శరీరమంతా బురద పూసికొని ఉండటం

ఈ) ఎర్రని వద్దం కట్టుకుని ఉండటం

ii. ‘చిన్నాఖిన్నం’ కావడం ఈ జాతీయానికి సరైన అర్థం గుర్తించండి.

అ) గొప్పగా వెలిగి పోవడం

ఆ) సర్వసాశనం కావడం

జ) పేరు ప్రతిష్టలు తెచ్చుకోవడం

ఈ) పైవేవి కావ

iii. సీత కోరిక సిద్ధిస్తుందని త్రిజట ఎలా గ్రహించింది?

అ) తెల్లని పర్వతం మీద సీత కూర్చోవడం స్వప్సుంలో చూసి

అ) కలలో వేయ హంసల పల్లకి కనిపించడం

ఇ) కలలో నేల మీద పడి ఉండడం

ఈ) కలలో విమాన దర్శనం కావడం

iv. ఇంద్రజిత్తు ఏ వాహనం పై దర్శనమిచ్చాడు?

అ) హింసవాహనం

ఆ) వరాహం మీద రావడం

జ) మొసలిమీద

ఈ) ఒంటెమీద

v. త్రిజట తండ్రి ఎవరు?

అ) రావణాసురుడు

ఆ) కుంభకర్ణుడు

జ) ఇంద్రజిత్తు

ఈ) విభీషణుడు

10.	క్రింది వానిలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం రాయండి i. మంథరుని మాటలను మీరు సమర్థిస్తారా? ఎందుకు? ii. అమరావతి సాంస్కృతిక వైభవాన్ని వివరించండి.	1×4=4
11.	క్రింది వానిలో ఒకదానికి సందర్భసహిత వ్యాఖ్య రాయండి i. మీరెక్కడున్నా, నేనెక్కడున్నా తమ పాదాలకు ప్రణమిల్లే అవకాశాన్ని మహా అదృష్టంగా భావిస్తాను. ii. సమస్త జీవులపట్ల దయకలిగి ఉండాలి.	1×3=3
12.	కింది పద్మాలలో ఒక పద్మానికి ప్రతి పదార్థం రాయండి i. “ఆ-యేమీ? యొక రాజీవాసమును బుణ్యావాసమున్ దెబ్బినా వా? యే పైందవుడైన నీగతి నమర్యాదన్ బ్రహ్మర్తించునే? మా యూజ్ఞన్ గమనింపవో? జయ మద్దన్నాదంబునన్ రేగి, నీ యాయుస్న్యాత్రము లీవ త్రుంచుకొనెదో? యొద్దత్యమోర్పన్ జూమీ” ii. అనవుడు నల్లనవ్వి కమలాలన యిట్లను లెస్సగాక యో మునివర! నీవు శిష్య గణముంగొని వయ్యన రమ్యు విశ్వాం ధుని కృప పేర్చి నెందఱతిథుల్ చనుదెంచిన గామధేనువుం బనిగొనునట్లు పెట్టుదు నపారములైన యభీషితాన్నముల్.	1×6=6
13.	కింది వానిలో ఒకప్రశ్నకు జవాబు రాయండి. i. మాణిక్యవీణ కవితా సారాంశాన్ని సొంత మాటల్లో రాయండి. ii. మాతృభావం పారం ఆధారంగా శివాజీ వృక్షిత్వాన్ని విశ్లేషించండి.	1×4=4
14.	కింది వానిలో ఒకదానికి సందర్భ సహిత వ్యాఖ్య రాయండి. i. పైందవ భూమి నీ పగిది దుశ్శారితముల్ సాగునే? ii. రేపాడి మేలుకని యేనే పాపాత్మని ముఖంబు నీక్కించితినో?	1×3=3
15.	కింది వానిలో రెండు ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. i. ధశరథుడు చేసిన పుత్రకామేష్టి యజ్ఞ ఫలితమేమిలి? ii. శ్రీరాముని పితృభక్తిని, సత్యానురక్తిని వివరించండి. iii. వాలి సుగ్రీవుల యుద్ధాన్ని వివరించండి. iv. హనుమంతుడు రామునికి సీత జాడను నివేదించిన వృత్తాంతాన్ని రాయండి.	2×4=8

16. కండసుచరిచన చీయనామాకు, వెషయాన్ని పవరిస్తూ లభి రాయండి

రైతులు తాము పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు లభించక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఈ సమస్యలై స్పుందించి రైతులకు తగిన సహాయము అందిస్తూ, పండిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు కల్పించేలా కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖామాత్సులకు లేఖి రాయండి.

17. కింది వానిలో ఒక అంశాన్ని వివరిస్తూ 200 పదాలకు మించకుండా వ్యాసం రాయండి. 1×7=7

- i. ప్రకృతి వైవరీత్యాలు
- ii. గ్రంథాలయాలు
- iii. క్రీడలు-లాభాలు
- iv. స్వచ్ఛభారత్

x-x-x